SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1819

av Sophia Granswed Baat m.fl. (M)

Mot Europas mest levande huvudstad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör möjliggöra för Stockholms stad att agera pilotkommun för regelförenklingar och försöksverksamheter som kan bidra till en friare, mer levande och attraktiv stad med ett större och mer varierat kultur-, restaurang- och nöjesliv och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pilotprojektet bör pröva regelförenklingar och större lokal frihet avseende bl.a. servering, tillstånd, användning av offentliga platser och tillfälliga kultur- och nöjesevenemang i syfte att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stockholm ska vara en stad där människor vill bo, arbeta, starta företag och tillbringa sin fritid, men också en stad som människor från hela världen vill besöka. Kultur, restauranger, musik, handel och nöjen bidrar till både livskvalitet, social gemenskap och ekonomisk tillväxt.

Konkurrensen mellan världens städer ökar. Stockholm konkurrerar med städer som Köpenhamn, Berlin, Amsterdam och London om investeringar, talanger och turister. Staden konstaterar själv att denna konkurrens blir allt hårdare. Samtidigt står Stockholm

starkt och rankades 2025 som nummer 14 i världen i Oxford Economics Global Cities Index och högst i Norden. Men Stockholm kan inte leva enbart på innovation, arbetsmarknad och vacker natur. Människor väljer också städer utifrån livet mellan och efter arbetstimmarna. Restauranger, konserter, klubbar, teatrar, uteserveringar och levande offentliga miljöer är en del av den attraktionskraft som får människor att vilja komma hit och stanna här.

Internationella jämförelser visar också att kultur och stadsliv är en konkurrensfaktor. Global Power City Index bedömer storstäders förmåga att attrahera människor, kapital och företag utifrån bland annat ekonomi, livskvalitet och kulturell interaktion. I 2025 års index är London nummer ett inom kulturell interaktion, och Tokyo nummer ett avseende nattliv. Stockholm ska inte nöja sig med att vara en välfungerande stad. Vi ska vara en stad som människor aktivt väljer.

Inspiration från andra världsstäder

Flera framgångsrika städer har förstått värdet av att ge människor, kulturen och restauranglivet större utrymme. Berlin är internationellt känt för sitt varierade och tillåtande kultur- och nöjesliv, inklusive ett stort utbud av utomhusklubbar och kulturevenemang. Köpenhamn låter parker, torg och gator användas för öppna evenemang och gatukultur med relativt enkla regler, under förutsättning att hänsyn tas till omgivningen. New York har genom Open Streets-programmet öppnat gator för bland annat restauranger och aktiviteter. Stadens egen utvärdering visar positiva ekonomiska effekter för restauranger och barer längs de bilfria gatorna.

Melbourne behandlar kvälls- och nattlivet som en viktig del av stadens ekonomi och attraktionskraft. Under 2024–2025 genererade den nattliga ekonomin över 5,1 miljarder australiska dollar i försäljning, samtidigt som nära 3 000 nya jobb och 180 nya verksamheter tillkom. Sysselsättningen växte mer än sex gånger snabbare än det nationella genomsnittet. Utvecklingen visar hur ett levande kvälls- och nattliv kan bidra till såväl företagande och arbetstillfällen som en stads internationella attraktionskraft.

Gemensamt för dessa städer är inte frånvaron av regler, utan en bättre balans mellan frihet och ansvar. Kultur och företagande får utrymme samtidigt som det ställs tydliga krav på trygghet, ordning och hänsyn.

Låt Stockholm gå före

Stockholm har fantastiska förutsättningar med parker, torg, kajer och vattenrum, ett starkt restaurang- och kulturliv och en attraktiv besöksnäring. Men regelverk och tillståndsprocesser är inte alltid anpassade till den moderna storstadens möjligheter.

Stockholms stad bör därför få agera pilotkommun avseende: förenklade och snabbare tillståndsprocesser för kultur, evenemang och restaurangverksamhet, fler open-air-evenemang, konserter och matupplevelser i parker, på torg och längs stadens kajer, öppna gator för restauranger, konst, musik och marknader, större möjligheter till uteserveringar och tillfälliga serveringsytor, mer flexibla regler för öppettider, servering, take away och alkoholförtäring inom tydligt avgränsade försöksområden, mer ändamålsenliga regler för ljud och sluttider i utpekade kultur- och nöjesområden.

Försöket ska naturligtvis kombineras med tydliga krav på trygghet, ordning och hänsyn och följas upp utifrån bland annat företagande, besöksnäring, kulturutbud och attraktivitet för boende. Alla dessa frågor ligger inte inom kommunens rådighet. Det är just därför en nationellt möjliggjord pilot behövs. Stockholm bör få pröva reformer som kommunen i dag inte själv har möjlighet att besluta om. Stockholm har redan många av de kvaliteter som krävs för att konkurrera med världens främsta städer. Men konkurrensen om företag, investeringar, besökare och talanger hårdnar. Då måste också Stockholm utvecklas.

Stockholm ska inte bli Berlin, Köpenhamn eller New York. Stockholm ska utvecklas genom egna styrkor och bli en friare, roligare och mer levande stad som står stark i den internationella konkurrensen om människor, företag och besökare.

Sophia Granswed Baat (M)

Joanna Lewerentz (M)

Kristina Axén Olin (M)

Lotta Högström (M)

Carl Nordblom (M)

Merit Frost Lindberg (M)

Adam Reuterskiöld (M)